

Sygn. akt. I ACa 254/17

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie Wydział I Cywilny w składzie:

<b>Przewodniczący</b>	<b>SSA Jan Dela</b>
<b>Sędziowie:</b>	<b>SA Małgorzata Moskwa (spr.)</b> <b>SO del. Edyta Pietraszewska</b>
Protokolant:	sekr. sądowy Jadwiga Szczepańska

po rozpoznaniu w dniu 28 września 2017 r. na rozprawie sprawy  
z powództwa **W. W. (1)**

przeciwko (...) **Sp. z o.o. w likwidacji w S.**

o stwierdzenie nieważności oświadczeń woli z powodu błędu

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Gospodarczego w Rzeszowie

z dnia 19 grudnia 2014 r., sygn. akt VI GC 424/13

I. **oddala** apelację,

II. **zasądza** od pozwanego na rzecz powoda kwoty 12.617 zł (dwanaście tysięcy sześćset siedemnaście) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego i postępowania przed Sądem Najwyższym.

**SSA Małgorzata Moskwa SSA Jan Dela SSO del. Edyta Pietraszewska**

Sygn. akt I ACa 254/17

## UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Rzeszowie wyrokiem z dnia 19 grudnia 2014 r. stwierdził, że nieważna jest umowa zawarta w formie aktu notarialnego w dniu 15 listopada 2012 r. w Kancelarii Notarialnej E. S. (1) pomiędzy W. W. (1) a (...) sp. z o.o. dotycząca przeniesienia w formie aktu aportu:

- prawa własności nieruchomości składającej się z działek nr (...) o powierzchni 2 a 11m<sup>2</sup> w S., obręb 2 - R., - prawa własności lokalu niemieszkalnego oznaczonego nr 1

o powierzchni użytkowej 1122,20 m<sup>2</sup>, położonego w budynku przemysłowym nr (...) przy ulicy (...) w S., obręb 3 - wraz z przysługującym temu lokalowi udziałem w częściach wspólnych,

- prawa użytkowania wieczystego działki nr (...) w S., obręb 6 - (...), - prawa użytkowania wieczystego działki nr (...) o powierzchni 39 arów 84m<sup>2</sup> w S., obręb 2 - R. oraz własności znajdujących się na tej działce budynków przemysłowych, tj. budynku hali produkcyjnej, administracyjno - socjalnego i budynku stanowiącego kotłownię - mających stanowić odrębne nieruchomości.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd I instancji ponadto stwierdził nieważność oświadczenia woli złożonego przez W. W. (1), zawartego w akcie notarialnym, rep A nr 3367/2012 w przedmiocie przystąpienia do spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. i objęcia 96 udziałów o wartości 48.000 zł wraz z zobowiązaniem do pokrycia nowopowstałych udziałów aportem w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa pod nazwą Zakład Produkcyjno - Usługowy (...) z siedzibą w S. przy ulicy (...) oraz zgody na nieodpłatne używanie znaku graficznego firmy Zakład Produkcyjno - Usługowy (...) z siedzibą w S. (pkt I wyroku).

Sąd Okręgowy uznał, iż powód został podstępnie wprowadzony w błąd. Oceniał, że pozwana świadomie ten błąd wywołała, wzmacniając i utwierdzając błędne wyobrażenie powoda, iż dochodzi do przejęcia jego zobowiązań.

Orzeczenie to zapadło w sprawie, w której powód pozwem z dnia 6 grudnia 2013 r. domagał się ustalenia nieważności umowy zawartej

w formie aktu notarialnego pomiędzy nim, a spółką (...) sp. z o.o.

z siedzibą w S., dotyczącej przeniesienia jako aportu prawa własności nieruchomości gruntowej oraz własności lokalu niemieszkalnego wraz z udziałem w częściach wspólnych budynku, położonych w S., a także prawa użytkowania wieczystego dwóch opisanych w pozwie nieruchomości gruntowych i własności budynków przemysłowych znajdujących się na jednej z nich, a ponadto stwierdzenia nieważności jego oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu wyrażonego przez niego w akcie notarialnym

w przedmiocie przystąpienia do spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą

w S. i objęcia 96 udziałów o wartości 48.000,00 zł wraz ze zobowiązaniem do pokrycia nowopowstałych udziałów aportem

w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa pod nazwą Zakład Produkcyjno-Usługowy (...) z siedzibą w S. oraz zgody na nieodpłatne używanie znaku graficznego Zakład Produkcyjno-Usługowy (...) z siedzibą w S..

W uzasadnieniu pozwu powód podał, iż był właścicielem Zakładu Produkcyjno - Usługowego (...) z siedzibą w S. i w związku z problemami finansowymi jego firmy, kiedy właściciel firmy (...) zaproponował utworzenie (...) sp. z o.o., która miała przejąć wszelkie zobowiązania firmy powoda, to w dniu 15 listopada 2012 r. podpisał akty notarialne oraz oświadczenie. Działal jednak pod wpływem bardzo poważnego błędu, wywołanego zapewnieniem J. B., a także Z. J. oraz R. W. (1), iż nowo powstała spółka (...) sp.

z o.o. przejmie wszelkie zobowiązania powoda zaciągnięte przed jego przystąpieniem do nowej spółki. Powód dodał, że na mocy aktów notarialnych objął 49 % udziałów w spółce, zaś firma (...) ( (...) Sp. z o.o.) 51 % udziałów, na skutek czego stracił kontrolę nad spółką. Wywiódł, że został odsunięty od prowadzenia spółki, którą w rzeczywistości zarządzali prokurenci w osobach J. B.

i Z. J. i ich działania zmierzały zaś do jak najszybszego ogłoszenia likwidacji spółki celem sprzedaży zakładu powoda, a kiedy zaczął sprzeciwiać się działaniom na szkodę spółki nie uzyskał absolutorium i spółka (...) Sp. z o.o. w imieniu której działał J. B. przegłosowała uchwałę o likwidacji.

Strona pozwana w odpowiedzi wniosła o oddalenie powództwa

w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko zarzuciła, iż oświadczenie powoda o uchyleniu się od skutków prawnych złożonego oświadczenia woli - jest nieskuteczne w świetle art. 84 k.c., gdyż nie zaistniały przesłanki określone w tym przepisie. Wskazała, że błąd, na który powołuje się powód w pozwie jak i oświadczeniu z dnia 30 listopada 2013 r. w istocie nie odpowiada pojęciu błędu w rozumieniu art. 84 k.c. Pozwany zakwestionował przy tym przydatność wnioskowanych

przez powoda dowodów, jako niedotyczących powołanego przez powoda błędu. Pozwany wskazał, iż wbrew temu co twierdzi powód, treścią oświadczenia woli powoda nie było wniesienie przez niego tytułem aportu do pozwanej spółki całego przedsiębiorstwa lecz jego zorganizowanej części. Pozwany zauważył również, iż powód przedmiotowe oświadczenia woli złożył dobrowolnie, z pełnym rozeznanie i pod nadzorem notariusza, jako osoby zaufania publicznego. Ponadto pozwany zwrócił uwagę, iż błędne jest twierdzenie powoda, że na mocy umowy z J. B., miał on objąć większość udziałów w spółce (...) sp. z o.o. Podał także iż, po nabyciu zorganizowanej części przedsiębiorstwa Z.P.U. S. - W. W. (1), pozwana spółka podjęła wiele działań zmierzających do przejęcia zobowiązań i dokonała wielokrotnie spłaty zadłużenia powoda, związanego ze zorganizowaną częścią przedsiębiorstwa Z.P.U. S. - W. W. (1), łącznie na kwotę 165.697,27 zł. W ocenie pozwanego błędnym było także twierdzenie powoda, że działania (...) sp. z o.o., J. B., Z. J. czy też R. W. (1) zmierzały do jak najszybszego ogłoszenia likwidacji po to, aby sprzedać zakład powoda.

### ***Rozstrzygnięcie Sądu I instancji zapadło przy następujących ustaleniach faktycznych:***

Powód W. W. (1) prowadził działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Produkcyjno-Usługowy (...) z siedzibą w S. oraz Zakład Zespołów (...) sp. z o.o. z siedzibą w S., w której był jedynym wspólnikiem i Prezesem Zarządu. Firma powoda Z.P.U S. - W. W. (1) w S. posiadała zadłużenie na kwotę 1.454.030,71 zł, w tym wobec jednego z kontrahentów (...) sp. z o.o. zadłużenie z tytułu dostaw materiałów do prowadzenia działalności gospodarczej stanowiło kwotę 954.030,71 zł.

Właściciel spółki (...), kontrahent powoda, J. B. (95 % udziałów w spółce (...) sp. z o.o.) oraz Z. J. prokurent spółki (...), zaoferowali powodowi pomoc w uzyskaniu płynności finansowej powodowej spółki, polegającej na tym, że na mocy (...) P.U. S. - W. W. (1) z siedzibą w S. oraz (...) Sp. z o.o. w S., miała zostać utworzona (...) sp. z o.o. Głównym powodem decyzji o powołaniu nowego podmiotu miała być duża ilość zamówień, których (...) nie jest w stanie samodzielnie zrealizować w wymaganych przez zamawiającego terminach. (...) sp. z o.o. zapewniła, iż dysponuje zamówieniami, które pozwolą zapewnić rentowną produkcję nowemu podmiotowi (...) sp. z o.o. na najbliższe 9-12 miesięcy. Ponadto (...) sp.

z o.o. zapewniła jednocześnie, iż zamierza w pełni respektować umowy kredytowe zawarte przez powoda. Udziałowcem w nowoutworzonej spółce (...) sp. z o.o. miał zostać powód (49 % udziałów) oraz (...) sp. z o.o. (51 % udziałów). Ponadto powód miał zajmować stanowisko prezesa nowo utworzonej spółki oraz otrzymał zapewnienie, że dzięki połączeniu sił firma będzie prężnie się rozwijać, spłaci wszelkie zobowiązania powoda oraz zacznie przynosić duże zyski.

Przeświadczenie powoda o przejęciu długów przez nowo utworzony podmiot, a co za tym idzie szansa na poprawienie kondycji finansowej Z.P.U S. - W. W. (1), skutkowało tym, iż dnia

15 listopada 2012 r. w kancelarii notarialnej E. S. (1) doszło do spisania protokołu Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki (...) sp. z o.o., na którym obecny był P. M. działający

w imieniu spółki (...) Spółka z o.o. z siedzibą w S. jako Prezes Zarządu oraz powód W. W. (1). Powód podczas Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki (...) sp. z o.o. zadeklarował chęć przystąpienia do spółki (...) sp. z o.o. i objęcia

96 nowopowstałych udziałów w tej spółce w zamian za aport w postaci zorganizowanej części tego przedsiębiorstwa. Ponadto powód zapewnił, że podczas rozmowy przeprowadzonej z Prezesem Nadszańskiego Banku Spółdzielczego Oddział w S. otrzymał zapewnienie tego Banku, jako swego wierzyciela, że Bank ten wyrazi zgodę na przystąpienie spółki (...) sp. z o.o. do zaciągniętego przez niego kredytu hipotecznego, a po uzyskaniu pozytywnej decyzji kredytowej Nadszańskiego Banku Spółdzielczego Oddział w S. spółka (...) sp. z o.o. przejmie kredyt obrotowy zaciągnięty przez niego

w kwocie 200.000,00 zł.

Dodatkowo na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników podwyższono kapitał zakładowy z kwoty 50.000 zł do kwoty 98.000 zł tworząc 96 nowych udziałów o wartości nominalnej

500 zł każdy oraz wyrażono zgodę na przystąpienie do spółki i objęcie udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym w całości przez W. W. (1) w wysokości 48.000 zł tj. 96 udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy - wszystkie

w zamian za aport w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55<sup>1</sup> k.c. pod nazwą Z.P.U. S. - W. W. (1) z siedzibą w S., na którą składać się miały grunty i prawo użytkowania wieczystego gruntu o łącznej wartości 32.000,00 zł, budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej o łącznej wartości 734.915,35 zł, urządzenia techniczne i maszyny o wartości 187.115,36 zł, środki transportu

o wartości 47.361,38 zł oraz inne środki trwale o wartości 638,62 zł,

a nadto obciążenia pasywami w postaci zobowiązań powoda wobec (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. w kwocie 954,030,71 zł. Dodatkowo wraz ze zorganizowaną częścią przedsiębiorstwa do spółki (...) mieli zostać przejęci pracownicy Z.P.U S. - W. W. (1) na dotychczas ustalonych warunkach. Na podstawie przedmiotowego aktu notarialnego W. W. (1) został powołany na Prezesa Zarządu spółki (...) sp. z o.o. z wynagrodzeniem ustalonym od dnia

16 listopada 2012 r. do dnia 16 listopada 2015 r. wynoszącym 10.000 zł miesięcznie. Do składania oświadczeń w zakresie praw

i obowiązków majątkowych spółki oraz podpisywania umów

i zobowiązań w imieniu spółki upoważnieni zostali: w przypadku zarządu jednoosobowego - Prezes Zarządu łącznie z prokurentem lub dwóch prokurentów łącznie, a przypadku nie ustanowienia lub nie udzielenia prokury - Prezes Zarządu jednoosobowo natomiast

w przypadku zarządu wieloosobowego; dwóch członków Zarządu łącznie, jeden członek zarządu łącznie z prokurentem lub dwóch prokurentów łącznie. Następnie dnia 15 listopada 2012 r. w kancelarii notarialnej E. S. (1) doszło do zawarcia pomiędzy powodem W. W. (1), a Z. J. działającym w imieniu spółki (...) sp. z o.o. w S., jako Prezesem Zarządu tej spółki, umowy przeniesienia prawa własności nieruchomości, użytkowania wieczystego działki oraz własności budynków tytułem aportu. Na podstawie przedmiotowej umowy tytułem aportu do spółki (...) powód przeniósł prawo własności nieruchomości składającej się z działki nr. ewid. (...) o pow. 2 ary 11 m<sup>2</sup> w S. obręb 2-R., prawo własności lokalu niemieszkalnego oznaczonego nr 1 o łącznej powierzchni użytkowej 1122,20m<sup>2</sup> poł. w budynku przemysłowym nr (...) przy ul. (...) w S. obręb 3 wraz z przysługującym temu lokalowi udziałem wynoszącym (...) części w częściach wspólnych budynku i urządzeniach nie służących wyłącznie do użytku właścicieli poszczególnych lokali oraz prawie użytkowania wieczystego działki nr ewid. 102/426 w S. obręb 6 - (...), prawo użytkowania wieczystego działki nr. ewid. (...) o pow. 39 arów 84 m<sup>2</sup> w S. obręb 2 - R. oraz własność znajdujących się na tej działce budynków przemysłowych: budynku hali produkcyjnej, administracyjno-socjalnego i budynku stanowiącego obecnie kotłownię - mających stanowić odrębne nieruchomości, a które wchodziły w skład przedsiębiorstwa

w rozumieniu art. 55<sup>1</sup> k.c. pod nazwą Zakład Produkcyjno-Usługowy (...) z siedzibą w S., natomiast Z. J. działający jako Prezes Zarządu spółki S. s p. z o.o. z siedzibą w S. wyraził na powyższe zgodę i dokonał nabycia zapewniając, że pozostałe składniki zorganizowanej części przedsiębiorstwa zostały przez spółkę (...) sp. z o.o. nabyte. W trakcie podpisywania w/w aktu notarialnego, powód zgłaszał zastrzeżenia oraz prosił by zgodnie z zapewnieniami w akcie znalazła się wzmianka, że firma (...) sp. z o.o. przejmuje wszystkie jego zobowiązania, zważając na okoliczność, iż była to główna przyczyna dla której powód W. W. (1) przystąpił do nowo utworzonej spółki. Jednakże powód uzyskał zapewnienie w obecności notariusza E. S. (1) oraz Prezesa Zarządu (...) sp. z o.o., iż taki zapis jest zbędny albowiem wynika on z postanowień art. 55<sup>4</sup> k.c. Powód zatem uzyskując takie zapewnienie, podpisał umowę nabierając przekonania, że wszelkie jego zobowiązania zaciągnięte przed wstąpieniem do spółki przechodzą na nowy podmiot, który będzie je regulował.

Od początku założenia (...) sp. z o.o., borykała się

z problemami finansowymi. Na dzień 31 grudnia 2012 r. odnotowała stratę w wysokości 65.954,87 zł przy kosztach działalności operacyjnej w wysokości 392.507,29 zł. Oprócz rzeczowych aktywów trwałych wniesionych aportem przez powoda do nowo utworzonego podmiotu, stan środków w kasie i na rachunkach bankowych na dzień 31 grudnia 2012 r. wynosił 1.187,28 zł. Wierzytelności nowo powstałej spółki przejmowane były przez większościowego udziałowca (...) bez wiedzy powoda, co znacznie utrudniło możliwość uzyskania płynności finansowej. Powód był przeciwny takim działaniom. Jednakże najważniejsze decyzje zgodnie z uregulowaniem zawartym w akcie notarialnym z dnia 15 listopada 2012 r. 3 (...), podejmowali dwaj prokurenci. W okresie grudnia 2012 r. prokurentami spółki (...)

sp. z o.o. byli J. B. oraz Z. J.. Powód nie został poinformowany a także nie uzgadniano z nim okoliczności ustanowienia w dniu 1 grudnia 2012 r. przez w/w prokurentów dyrektora zakładu (...) sp. z o.o. A. P., o czym dowiedział się

dopiero w Inspekcji Pracy w T. po okresie blisko 2 miesiące od jego ustanowienia. Pozbawienie powoda jako Prezesa Zarządu faktycznego wpływu na działalność spółki przejawiało się także w niedotrzymaniu postanowień wynikających z umowy zawartej w formie aktu notarialnego z dnia 15 listopada 2012 r. 3 (...) albowiem w/w prokurenci, bez wiedzy i zgody powoda dokonywali zwolnień pracowników wcześniejszego przedsiębiorstwa Z.P.U. S.. Powód jako udziałowiec mniejszościowy nie miał wpływu na prowadzenie spraw spółki. Zwracał on także uwagę większościowemu udziałowcu (...) sp. z o.o., iż jego działania, stanowią działania na szkodę firmy (...) sp. z o.o., m. in. działania dotyczące ustalania ceny wykonania zasobnika materiałowego (...) przed otrzymaniem zamówienia od zleceniodawcy a które to zastrzeżenia zgłaszane przez powoda dotyczyły nieprawidłowego fakturowania.

Spółka (...) sp. z o.o. dnia 20 grudnia 2012 r. dokonała wpłaty zaległej raty kredytu z linii hipotecznej w wysokości 10.213,58 zł. Jednakże była to jedyna spłata zobowiązań powoda dokonana przez (...) sp. z o.o. do końca 2012 r. W niedługim czasie po podpisaniu aktów notarialnych spółka przestała spłacać swe zobowiązania. Spółka realizowała tylko te, zamówienia jakie miała wcześniej z powodu braku nowych zadań. Powód w tym okresie zauważył, że spółka nie przejęła jego wszystkich zobowiązań zaciągniętych przed połączeniem. Łączna kwota zadłużenia spółki (...) sp. z o.o. na miesiąc grudzień 2012 r. przekroczyła połowę kapitału zakładowego, tj. strata na miesiąc grudzień 2012 r. wynosiła 65.000,00 zł natomiast 50% kapitału zakładowego to 49.000 zł. Powyższe stanowiło w okresie późniejszym podstawę dla uzyskania legitymacji prawnej do podjęcia uchwały o likwidacji spółki. W lutym 2013 r. na spotkaniu na którym byli obecni J. B., A. P. a także m. in. Z. J. ustalono, że dla poprawy sytuacji finansowej spółki zostanie przeprowadzona sprzedaż surowców produkcyjnych przez spółkę (...) sp. z o.o. w celu uzyskania dodatkowych dochodów. W związku z powyższym dokonano sprzedaży materiałów pochodzących z magazynu spółki (...) sp. z o.o. w K. na kwotę 1.112.943,32 zł do spółki (...) sp. z o.o.

a następnie spółka (...) sp. z o.o. sprzedała te materiały do (...) sp. z o.o. Za powyższą transakcję dokonano bezgotówkowego rozliczenia za zadłużenie wynikające z aktu notarialnego i innych bieżących zadłużeń. Następnie spółka (...) sp. z o.o. dokonała sprzedaży tzw. wypalek do (...) sp. z o.o. a następnie spółka (...) sp. z o.o. sprzedała w/w wypalki do spółki (...) sp. z o.o. na kwotę brutto 1.377.034,20 zł. Powyższą transakcją zlikwidowano zadłużenie z aktu notarialnego a następnie ponownie zadłużono (...) sp. z o.o. wobec (...) na kwotę 1.377.034,20 zł. W wyniku przeprowadzonej przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej

w R. kontroli skarbowej z dnia 20 października 2014 r. ustalono, iż w marcu 2013 r. wystąpiły transakcje o znacznej wartości, których wartość odbiegała od wartości transakcji zawartych w pozostałych okresach. Pismem z dnia 25 i 26 marca 2013 r. (...) sp. z o.o. zwróciła się do Nadsańskiego Banku Spółdzielczego w S. o wyrażenie zgody na przystąpienie do długu w postaci kredytu hipotecznego

nr (...) zaciągniętego przez Zakład Produkcyjno-Usługowy (...) W. W. (1) oraz na przystąpienie do długu wynikającego z kredytu obrotowego nr (...) /k/Rb/12 zaciągniętego przez powoda. Wskazując jednocześnie, że spółka (...) sp. z o.o. najpóźniej do dnia 29 marca 2013 r. przedłoży bankowi aktualne sprawozdania i prognozy do 2015 r. Ponadto w piśmie z dnia 26 marca 2013 r. spółka (...) Sp. z o.o. wskazała, że przystępując do długu wynikającego

z kredytu hipotecznego zaciągniętego przez powoda przystępuje do niego na dotychczasowych warunkach zawartych w umowie

z sześciomiesięcznym okresem karencji tj. do dnia 30 czerwca 2013 r. natomiast odnosząc się do kredytu obrotowego zaciągniętego przez powoda spółka wskazała, iż przystąpi do spłaty kredytu w kwocie 200.000,00 zł z karencją w spłacie kapitału 6 miesięcy tj. do 29 września 2013 r. a okres karencji umożliwi spółce ustabilizowanie sytuacji finansowo-ekonomicznej spółki, spłata kapitału kredytu nastąpi

w 8 kwartalnych równych ratach po 25.000 zł każda począwszy od 30 września 2009 r. natomiast ostateczna spłata nastąpi w dniu

30 czerwca 2015 r. Powód prowadząc działalność gospodarczą jako Z.P.U S. W. W. (1) posiadał także zadłużenie u innych kontrahentów. Jednym z wierzycieli powoda był (...). Sprawa związana z zadłużeniem powoda wobec w/w podmiotu w związku z brakiem uregulowania należności przez (...) sp. z o.o. została skierowana przez (...) do prokuratury i wówczas część należności została zapłacona przez (...) sp. z o.o., a pozostała część zasądzona prawomocnym wyrokiem i skierowana do egzekucji. Spółka (...) sp. z o.o. w osobie J. B. zobowiązała się wobec (...), iż spłaci zobowiązania, które powód posiadał wobec w/w podmiotu. (...) sp. z o.o. dokonała wpłat należności w kwotach

12.416,78 zł oraz 12.236,83 zł na rzecz (...) w dniach 22 i 28 marca 2013 r. Kolejnym z wierzycieli powoda była A. J. M., wobec którego zadłużenie powoda wobec upływu terminów uzgodnionych między stronami nie zostało uregulowane pomimo deklaracji J. B. o spłacie zobowiązań zaciągniętych przez powoda. W związku z powyższym prowadzone były wobec powoda działania windykacyjne na skutek braku zapłaty należności. (...) sp. z o.o. uregulowała należności wobec w/w podmiotu w dniach 22 i 28 marca 2013 r. w wysokości odpowiednio 12.835,44 zł oraz 10.084,01 zł. Kolejnym z wierzycieli powoda była spółka (...) sp. z o.o. w której powód posiadał zadłużenie związane z dostarczaniem narzędzi do obróbki skrawaniem na kwotę około 15.000 - 20.000 zł. Wierzyciel został poinformowany, iż w wyniku zawarcia umowy w formie aktu notarialnego zobowiązania powoda przejmuje nowoutworzona spółka (...) sp. z o.o. Wierzyciel po otrzymaniu informacji, iż przedmiotowy akt na mocy którego za zobowiązania powoda będzie odpowiedzialne (...) sp. z o.o. został podpisany, zwrócił się do Z. J. z informacją o terminie uregulowania należności. Po uzyskaniu wymijającej odpowiedzi wierzyciel rozpoczął działania windykacyjne a sprawa została skierowana na drogę sądową w wyniku czego wobec (...) sp. z o.o. zostało skierowane postępowanie egzekucyjne. Część należności uzyskano z prowadzonego postępowania egzekucyjnego wobec spółki, a część została uiszczona przez (...) sp. z o.o. (...) sp. z o.o. nie regulowało także należności z tytułu nabytych przez powoda materiałów i akcesoriów służących do celów produkcyjnych wobec (...) sp. z o.o. w S., w związku czym wierzyciel dochodził swych praw na drodze postępowania sądowego. Dnia 5 kwietnia 2013 r. sygn. akt V GNc 1713/12 został wydany przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie V Wydział Gospodarczy nakaz zapłaty przeciwko powodowi na kwotę 12.435,37 zł, zaopatrzonej klauzulą wykonalności z dnia 7 czerwca 2013 r. Ponadto dnia 9 kwietnia 2013 r. został wydany przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie V Wydział Gospodarczy, przeciwko powodowi z powództwa (...) Sp. z o.o. nakaz zapłaty na kwotę 12.079,74 zł sygn. akt V GNc 1714/13 zaopatrzonej klauzulą wykonalności z dnia 7 czerwca 2013 r. Dodatkowo wierzyciel pozwem wniesionym do Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu z dnia 30 lipca 2013 r. wniósł przeciwko (...) Sp. z o.o. pozew o zapłatę kwoty 24.455,11 zł, sygn. akt V GNc 1026/12. W wyniku powyższego, został wydany przeciwko (...) sp. z o.o. nakaz zapłaty z dnia 7 października 2013 r. zgodnie z żądaniem pozwu a także zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne na mocy w/w tytułu. Spółka (...) sp. z o.o. uiszczyła należność dochodzoną drogą postępowania egzekucyjnego dnia 18 października 2013 r. Spółka (...) sp. z o.o. dnia 12 kwietnia 2013 r. wystąpiła także z wnioskiem do (...) Izby Gospodarczej w S. o przyznanie preferencyjnej pożyczki z Funduszy (...) na potrzeby rozwinięcia działalności gospodarczej i wygenerowania zysku. Jednakże w związku z brakiem zabezpieczenia spłaty tejże pożyczki w wysokości 400.000,00 zł nie została ona przyznana. W niedługim okresie czasu pożyczkę w w/w wysokości otrzymał jednak większościowy udziałowiec (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o. Powód w piśmie z dnia 26 kwietnia 2013 r. skierowanym do Z. J. prokurenta (...) sp. z o.o. stwierdził, że istnieje duże zagrożenie dotyczące płynności finansowej (...) sp. z o.o. a wpływ na powyższe miała strata jak i cesje dokonywane przez (...) sp. z o.o. bez jego zgody. Powód w związku z uznaniem, iż w jego ocenie działania prokurentów (...) sp. z o.o. są działaniami na szkodę spółki postanowił w kwietniu 2013 r. odwołać prokurentów oraz powołać na ich miejsce innych. Jednakże powyższe skutkowało na zwołanym Zgromadzeniu Wspólników nie udzieleniem powodowi jako Prezesowi Zarządu absolutorium i podjęciem przez udziałowca większościowego (...) sp. z o.o. decyzji o likwidacji spółki oraz ustanowieniem w osobie likwidatora R. W. (1). Wobec powyższych okoliczności powód złożył dnia 7 maja 2013 r. do prokuratury Rejonowej w Stalowej Woli zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa tj. wyzysku kontrahenta na podstawie art. 304 k.k. przez J. B.. Postanowieniem z dnia 24 maja 2013 r. Prokuratura Rejonowa w Stalowej Woli wszczęła śledztwo w sprawie wyrządzenia znacznej szkody majątkowej spółce Z.P.U S. w S., poprzez nadużycie uprawnień przez prokurentów i dyrektora zakładu, w okresie od 15 listopada 2012 r. do maja 2013 r. w S., a to o przestępstwo z art. 296 par 1 k.c. Dnia 31 lipca 2013 r. (...) Izba Gospodarcza wezwała (...) sp. z o.o. jako dłużnika rzeczowego z tytułu zastawu rejestrowego obciążającego maszynę Gilotyńną hydrauliczną B. typ (...) 3200 do natychmiastowej spłaty zadłużenia wynikającego z umowy pożyczki nr (...) z dnia 7 czerwca 2011 r. które na dzień 30 lipca 2013 r. wynosiło 104.821,79 zł. Powyższe zadłużenie wynikało z umowy pożyczki zaciągniętej

w (...) Izbie Gospodarczej ( (...)) przez powoda na zakup gilotyny w wysokości 120.000,00 zł. Pożyczka ta, zabezpieczona była zastawem rejestrowym oraz poręczeniem (...) Funduszu (...) oraz wekslem własnym powoda wystawionym na okres 5 lat. W związku z problemami ze spłatą pożyczki w 2012 r. i po negocjacjach ze (...) Sp. z o.o. oraz ustaleniach zawartych pomiędzy powodem, a likwidatorem spółki (...) sp. z o.o. doszło do porozumienia i przejęcia gilotyny tytułem spłaty zadłużenia. (...) Izba Gospodarcza przejęła gilotynę wartą 68.000 zł na spłatę zadłużenia w wysokości około 110.000,00 zł zobowiązując się nie dochodzić pozostałych roszczeń. (...) sp. z o.o. na rzecz Nadsańskiego Banku Spółdzielczego w 2013 r. z tytułu kredytów udzielonych powodowi dokonał jedynie dwóch płatności. Pierwszą z nich była płatność dokonana dnia 25 kwietnia 2013 r. na kwotę 30.140,51 zł tytułem "spłaty zaległości S.", natomiast druga płatność została dokonana dnia

3 lipca 2013 r. w wysokości 25.000 zł tytułem "spłaty kredytu w imieniu Z.P.U. S.". Pismem informacyjnym z dnia 6 sierpnia 2013 r. skierowanym do (...) sp. z o.o. w likwidacji Nadsański Bank Spółdzielczy poinformował w/w podmiot jako dłużnika rzeczowego

z tytułu hipoteki umownej łącznej do kwoty 350.000,00 zł na nieruchomościach stanowiących obecnie własność (...) sp. z o.o.,

із zadłużenie z tytułu umowy o kredyt nr (...) z dnia

12 marca 2013 r. wynosi 202.799,46 zł natomiast z tytułu hipoteki umownej kaucyjnej łącznej do kwoty 1.500,000 zł na nieruchomościach stanowiących obecnie własność (...) sp. z o.o. oraz z tytułu hipoteki umownej do kwoty 50.000 zł na nieruchomości stanowiącej własność (...) sp. z o.o. oraz zastawem rejestrowym na podstawie umowy zastawu rejestrowego na zbiorze rzeczy ruchomych nr 31/10 z dnia

4 sierpnia 2010 r. z umowy nr (...) z dnia 30 lipca

2010 r. wynosi 675.321,47 zł. Pismem z dnia 29 lipca 2013 r. skierowanym do (...) Biura (...) a także pismem skierowanym bezpośrednio do (...) Biura (...) z dnia

6 sierpnia 2013 r. powód opisał szczegółowo okoliczności związane

z popełnionym przez większościowego udziałowca (...) sp. z o.o. podejrzeniem popełnienia przestępstwa na szkodę powoda. Podobnie w piśmie z dnia 12 września 2013 r. skierowanym do Prokuratora Okręgowego w Tarnobrzegu czy też w piśmie z dnia 13 listopada 2013 r. skierowanym do Prokuratury Rejonowej w Stalowej Woli. Powód złożył również zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa do Centralnego Biura Antykorupcyjnego. W związku ze złą sytuacją finansową spółki (...) sp. z o.o. a przede wszystkim w związku z brakiem regulowania zobowiązań powoda, które w jego przeświadczeniu miały przejść na (...) Sp. z o.o. powód udał się do notariusza E. S. (1), jak osoby zaufania publicznego, wskazując, iż działał pod wpływem błędu. Podniósł, iż notariusz w momencie jak powód podpisywał akty notarialne i upierał się przy umieszczeniu zapisu,

із nowa spółka przejmie zobowiązania pozabudżetowe, tłumaczył powodowi, że na podstawie kodeksu spółek handlowych jest taki obowiązek. Powód wyraźnie wskazał, iż ustalił z (...) sp. z o.o.,

із spółka ta, ma przejąć jego zobowiązania, natomiast on wniesie majątek wart 4.000.000,00 zł. Wskazał także, iż obawia się,

że wierzyciele mogą go podać do sądu, z tego względu, iż wydawać się może, że specjalnie przeniósł majątek do spółki a zobowiązania zostawił, żeby oszukać tych którym winny jest pieniądze. Nadmieniał, że jego intencja była zupełnie inna a mianowicie taka, że wszedł do tej nowej spółki, żeby uregulować wszystkie posiadane zobowiązania. Powód pismem z dnia 30 listopada 2013 r. skierowanym do (...) sp. z o.o.

w likwidacji, złożył oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych złożonego oświadczenia woli wyrażonego w umowie przeniesienia prawa własności nieruchomości, użytkowania wieczystego działki oraz własności budynków tytułem aportu zawartej w formie aktu notarialnego rep. A nr 3 (...) w dniu 15 listopada 2012 r. oraz w akcie notarialnym rep. A nr 3 (...) z dnia 15 listopada 2012 r.

w przedmiocie złożenia oświadczeń o przystąpieniu do spółki i objęcia udziałów wraz z odstąpieniem od umowy. Wskazał, iż w/w oświadczenia woli złożył pod wpływem istotnego błędu polegającego na uznaniu, że mocą w/w umowy firma (...) Sp. z o.o. przejmie wszystkie jego zobowiązania zaciągnięte przed podpisaniem w/w umowy. Podał, że okazało się, że wniesienie przedsiębiorstwa powoda do spółki (...) sp. z o.o. było zaplanowanym przedsięwzięciem mającym na celu bezprawne przejęcie jego majątku. Nadmieniał, iż gdyby wiedział, że zostanie odsunięty od prowadzenia spraw spółki i jego długi nie przejdą na rzecz spółki (...) Sp. z o.o. nigdy nie podpisałby przedmiotowej

umowy. Pismem z dnia 31 grudnia 2013 r. Nadsański Bank Spółdzielczy z siedzibą w S. poinformował powoda, że wierzytelności w/w Banku wobec Z.P.U S. W. W. (1) wynikające z umów o kredyt w rachunku bieżącym nr (...) z dnia 12 marca 2012 r. oraz umowy o kredyt - kredytowa linia hipoteczna Mój (...) nr (...) z dnia 30 lipca 2010 r. zawartych pomiędzy powodem a Bankiem zostały przeniesione na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności zawartej w dniu 30 grudnia 2013 r. pomiędzy przedmiotowym Bankiem a (...) Sp. z o.o. Wierzytelności z powyższych umów o kredyt zostały przeniesione wraz należnościami ubocznymi i wszelkimi prawnymi zabezpieczeniami. Wobec powyższego wierzycielem z tytułu wymienionych umów kredytowych został (...) Sp. z o.o. Dnia 27 stycznia 2014 r. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (...) Sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w S. na którym podjęto uchwałę nr 2 w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości przy ul. (...) w S. na rzecz spółki (...)

sp. z o.o. w S. wyłonionej w publicznej licytacji nieruchomości w dniu 23 grudnia 2013 r. za cenę 1.189.300 zł jednocześnie potwierdzając umowę sprzedaży zawartą pomiędzy (...) sp. z o.o. a wskazanym wyżej nabywcą w formie aktu notarialnego

z dnia 30 grudnia 2013 r. Przeciwno tejże uchwale głosował wspólnik M. W., który zażądał zaprotokołowania swego sprzeciwu. Ponadto wniosek powoda z dnia 3 marca 2014 r., którym wniósł on o zakazanie likwidatorowi spółki (...) sp. z o.o. w likwidacji

w S. zbywania prawa użytkowania wieczystego działki nr ewid. (...) o pow. 39 ar 84 m<sup>2</sup> wraz z prawem własności budynków przemysłowych znajdujących się na tej działce: budynku hali produkcyjnej, budynku administracyjno - socjalnego i budynku stanowiącego kotłownię, został oddalony dnia 12 maja 2014 r. z uwagi na okoliczność, iż w chwili złożenia wniosku o wpis zakazu zbywania nieruchomości, (...) Sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w S. nie była już użytkownikiem wieczystym nieruchomości

i właścicielem budynku stanowiącego odrębną nieruchomość, której wniosek dotyczył. Ponadto w dacie złożenia wniosku został też złożony wniosek do księgi wieczystej o wpis prawa użytkowania wieczystego

i właściciela budynku stanowiącego odrębną nieruchomość na rzecz nowego nabywcy nieruchomości (...) Sp. z o.o. w S.. Pismem z dnia 17 lutego 2014 r. skierowanym do Nadsańskiego Banku Spółdzielczego odnośnie informacji o cesji wierzytelności kredytów nr (...) i nr (...) na rzecz (...) Sp. z o.o. o której przedmiotowy Bank poinformował pismem z dnia 31 grudnia 2013 r. powoda, powód zarzucił, iż działanie Banku sprzeczne jest z umową zastawu gdyż przed podjęciem tych działań Bank nie poinformował pisemnie zastawcy o takim zamiarze.

W odpowiedzi na powyższe pismem z dnia 17 marca 2014 r. Nadsański Bank Spółdzielczy poinformował powoda, iż sprzedaż wierzytelności jest zupełnie inną czynnością niż zaspokojenie się Banku z przedmiotu zastawu rejestrowego na podstawie umowy zastawu rejestrowego. Tylko bowiem w przypadku dochodzenia zaspokojenia roszczeń Banku z przedmiotu zastawu rejestrowego Bank byłby zobowiązany do stosowania postanowień § 9 ust 2 umowy zastawu rejestrowego. Ponadto Bank wyjaśnił, iż wniesienie przez powoda maszyn aportem do spółki (...) Sp. z o.o.. z prawnego punktu widzenia nie powoduje, że spółka ta, przejęła zobowiązania powoda z tytułu kredytów udzielonych powodowi przez Bank. W wyniku wniesienia maszyn będących przedmiotem zastawu rejestrowego ustanowionego przez powoda na rzecz banku na zabezpieczenie w/w kredytów, aportem do (...) sp. z o.o., spółka ta, stała się dłużnikiem rzeczowym Banku z tytułu zastawu rejestrowego. Z związku z umową sprzedaży wierzytelności z umów kredytowych z dnia 30 grudnia 2013 r. zawartej pomiędzy Nadsańskim Bankiem Spółdzielczym a (...) sp. z o.o. dotyczącej umów kredytowych powoda z w/w Bankiem, pismem z dnia 19 lutego 2014 r. skierowanym do Z.P.U S. W. W. (1), (...) sp. z o.o. zawiadomił powoda jako wystawcę weksla własnego zabezpieczającego wykonanie umowy kredytowej linii hipotecznej nr (...) zawartej w S. w dniu 30 lipca 2010 r. pomiędzy Nadsańskim Bankiem Spółdzielczym w S. a powodem, o wypełnieniu przez (...) sp. z o.o. weksla na kwotę 716.889,24 zł zgodnie

z deklaracją wekslową złożoną w dniu 30 lipca 2014 r. przez powoda jako wystawcę weksla oraz opatrzenia go datą płatności na 27 luty 2014 r. Ponadto pismem z dnia 19 lutego 2014 r. (...) sp. z o.o. zawiadomił Zakład Zespołów (...) sp. z o.o., jako poręczyciela wekslowego umowy o kredyt w rachunku bieżącym nr (...) za zapłatę tego weksla własnego o fakcie wypełnienia tego weksla na kwotę 215.566,34 zł zgodnie z deklaracją wekslową złożoną w dniu 12 marca 2012 r. przez powoda jako wystawcy weksla i opatrzenia go datą płatności na 27 lutego 2014 r.



W wyniku nie uiszczenia przez powoda sumy wekslowej we wskazanym w zawiadomieniu o wypełnieniu weksla terminie płatności (...) sp. z o.o. dnia 12 marca 2014 r. wytoczył wobec powoda tj. Z.P.U. S. W. W. (1) oraz Zakładu Zespołów (...)

sp. z o.o. powództwo o zapłatę kwoty 716.869,24 zł, sygn. akt VI GNc 113/14 w związku z czym tut. Sąd Okręgowy wydał nakaz zapłaty

w postępowaniu nakazowym z weksla zgodnie z żądaniem pozwu. Powód żywił przeświadczenie, iż powyższe zobowiązania z umów kredytowych zawartych z Nadszańskim Bankiem Spółdzielczym tj. nr (...) z dnia 13 marca 2012 oraz nr (...)

z dnia 30 lipca 2010 r. powinny zostać spłacone przez (...) sp. z o.o. albowiem taki sens wynikał z przystąpienia powoda do w/w spółki.

W powyższym przeświadczeniu utrzymywały również powoda rozmowy z J. B., Z. J. oraz innymi osobami uczestniczącymi przy podpisywaniu aktów notarialnych w dniu

15 listopada 2012 r. Ponadto J. B. w protokole przesłuchania świadka na Komendzie Powiatowej Policji w S. z dnia 8 października 2013 r. wyraźnie stwierdził, że podczas rozmów

z powodem W. W. (1) ustalono, że nowo utworzona spółka przejmie wszystkie obciążenia na nieruchomościach i ruchomościach Z.P.U. S. W. W. (1), a w szczególności kredyty

w Nadszańskim Banku Spółdzielczym w S. w wysokości około 900.000,00 zł, a także trzy leasingi w Raiffeisen Banku maszyn niezbędnych do dalszej produkcji. J. B. przyznał wtedy także, iż powód przed podpisaniem aktu notarialnego ujawnił, że posiada dług w firmie (...) w wysokości około 47.000,00 zł oraz w firmie P.

sp. z o.o. w wysokości 21.000,00 i te długi (...) sp. z o.o. zobowiązała się także przejąć. Powód nadmienił, iż dopiero po podpisaniu aktów notarialnych dowiedział się, iż J. B. jest osobą skazaną prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu II Wydziału Karnego z dnia 26 kwietnia 2012 r. za przestępstwa przeciwko mieniu, obrotowi gospodarczemu oraz autentyczności dokumentów, sygn. akt

II K 15/11. utrzymanym w mocy przez Sąd Apelacyjny w Rzeszowie

II Wydział Karny wyrokiem z dnia 18 października 2012 r. sygn akt

II AKa 90/12.

### ***Od powyższego wyroku apelację złożył pozwany S.***

#### ***sp. z o.o. w S., podnosząc zarzuty:***

I. naruszenia przepisów postępowania, które miały istotny wpływ na wynik sprawy, w tym:

1) naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędne ustalenie przez Sąd

I instancji, sprzecznie z zebrany materiał dowodowy, że powód był w błędzie co do prawa przy podpisywaniu zakwestionowanych aktów notarialnych z dnia 15.11.2012 r. sporządzonych przez notariusza E. S. (1), rep. A nr 3367/2012 i rep. A nr 3386/2012, co jest sprzeczne z treścią następującego materiału dowodowego, gdyż:

a) treść obu aktów notarialnych odzwierciedlała wolę obu stron, a w szczególności prowadzone były długie negocjacje prowadzone pomiędzy powodem, a pozwaną spółką u wprawdzie początkowo W. W. (1) chciał, aby spółka (...) przejęła jego wszystkie zobowiązania, ale Spółka się na to nie zgodziła i w konsekwencji powód zgodził się na to, że przejmie ona jedynie zobowiązanie wobec (...), natomiast pozostałych nie przejmie, co wynika z zeznań świadka E. S. (1), M. D. (1), J. B.;

b) strony umowy, w tym powód, doskonale wiedziały że przejęcie długu uregulowane w art. 519 § 1 i § 2 pkt. 2 k.c. wymaga zgody osób trzecich czyli wszystkich wierzycieli, których to zgód na dzień zawarcia aktów nie było, a co z tym związane, nie mogła wywołać błędu u powoda bądź go wykorzystać - na co wskazuje treść zakwestionowanego aktu notarialnego oraz zeznania świadka E. S. (1), gdyż sam powód podyktował notariuszowi oświadczenie o zgodzie Banku na przejęcie kredytu (zawarte na stronie 3 aktu notarialnego, stanowiącego protokół ze Zgromadzenia Wspólników), a zatem wiedział, że do takiego przejęcia wymagana jest taka zgoda; c) powód konsultował treść aktu z prawnikiem, a nadto - jak sam zeznał - były różne wersje aktu, co wynika z zeznań świadków M. D. (1)

i J. B., a także analizował dogłębnie treść przyszłej podpisanej umowy;

d) powód od 2006 r. był jedynym wspólnikiem i zarazem prezesem zarządu w innej spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, do której zresztą również wniósł aport, a zatem przepisy dotyczące wnoszenia aportów nie mogą być dla niego nowe, co wynika z zalegającego w aktach sprawy ogłoszenia z (...);

2) naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędne ustalenie przez Sąd I instancji, sprzecznie z zebraniem materiałem dowodowym

i z przekroczeniem zasady swobodnej oceny dowodów, że powód został podstępnie wprowadzony w błąd co do tego, że pozwana przejmie jego długi, on zaś zostanie zwolniony z długów, oraz co do skutków prawnych składanych przez siebie oświadczeń woli w aktach notarialnych, oraz że był w tym błędnie utwierdzany przez pozwaną spółkę; 3)

naruszenia art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie przez Sąd zasady swobodnej oceny dowodów i uznanie, iż z faktu, że pozwana Spółka podjęła starania o wyrażenie przez Nadszański Bank Spółdzielczy zgody na przystąpienie do kredytu, powód mógł wywnioskować, iż (...) sp. z o. o. chce przejąć jego długi a nie przystąpić do tych długów

w charakterze dłużnika solidarnego (str. 27-28 uzasadnienia zaskarżonego wyroku), co jest sprzeczne z zasadami logiki, doświadczenia życiowego i z treścią materiału dowodowego; 4) naruszenia art. 233 §1 k.p.c. poprzez sprzeczność

poczynionych przez Sąd orzekający ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, w wyniku ustalenia, że: - „Powód żywił przeświadczenie, iż powyższe zobowiązania z umów kredytowych zawartych z Nadszańskim Bankiem Spółdzielczym tj. nr (...) z dnia 13 marca 2012 r. oraz nr (...) z dnia 30 lipca 2010 r. powinny zostać spłacone przez (...) sp. z o.o., albowiem taki sens wynikał z przystąpienia powoda do w/w spółki.”,

- „W powyższym przeświadczeniu utrzymywały również powoda rozmowy z J. B., Z. J. oraz innymi osobami uczestniczącymi przy podpisywaniu aktów notarialnych w dniu 15 listopada 2012 r.”,

- strona powodowa przystępując do podpisania przedmiotowego aktu notarialnego tkwiła w błędnym przekonaniu, iż „nastąpi przejęcie jej wszystkich długów”; 5) naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez sprzeczność poczynionych przez Sąd orzekający ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, poprzez ustalenie, że:

„notariusz E. S. (1) zeznając w niniejszej sprawie wskazała wprost, iż powód chciałby najchętniej aby nowo powstała spółka przejęła wszystkie zobowiązania powoda albowiem on wnosi w/w spółki swój cały majątek.”; 6) sprzeczności poczynionych przez Sąd ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez ustalenie, że:

„Główną przyczyną przystąpienia powoda do nowoutworzonej spółki miało być przejęcie długów jego firmy przez spółkę (...), o czym zapewniali go J. B. a także Z. J.”, podczas gdy jak wynika z materiału dowodowego, główną przyczyną była restrukturyzacja zadłużenia głównie wobec największego wierzyciela (...); 7) naruszenia art. 233 § 1

k.p.c. poprzez błędne ustalenie przez Sąd I instancji, że świadek J. B. był skazany za udział w zorganizowanej grupie przestępczej, której celem było popełnianie przestępstw przeciwko mieniu, obrotowi gospodarczemu oraz wiarygodności, podczas gdy nie jest on karany za przestępstwo udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, gdyż od zarzutu tego został uniewinniony;

8) naruszenia art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i uznanie zeznań świadka J. B. za niewiarygodne ze względu na fakt, iż osoba ta jest prawomocnie skazana za udział w zorganizowanej grupie przestępczej, której celem było popełnianie przestępstw przeciwko mieniu, obrotowi gospodarczemu oraz wiarygodności, podczas gdy J. B. nie był karany za przestępstwo udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, zaś jego zeznania stanowiły wiarygodny materiał dowodowy, który Sąd apriorycznie odrzucił;

9) naruszenia art. 233 k.p.c. poprzez sprzeczność poczynionych przez Sąd ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, w wyniku ustalenia, że: „Na mocy wspólnych ustaleń W. W. (1) (...) P.U. S. W. W. (1) z siedzibą w S. oraz (...) sp. z o.o.

w S., miała zostać utworzona (...) spółka (...) sp.

z o.o.”, gdy tymczasem (...) sp. z o.o. już wcześniej istniała;

10) naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej

i wybiórczej oceny dowodów zebranych w toku postępowania, sprzecznej z logiką i zasadami doświadczenia życiowego i zasadami wynikającymi z art. 278 § 1 i art. 285 § 1 k.p.c. oraz sprzeczność poczynionych przez Sąd orzekający ustaleń

faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, w następstwie: a) zastąpienia zeznań świadka J. B., treścią protokołu

z jego wcześniejszego przesłuchania w sprawie prowadzonej przez Prokuraturę Rejonową w Stalowej Woli, pomimo że ta osoba była bezpośrednio przesłuchiwana przez Sądem Okręgowym, co narusza zasadę bezpośredniości; b) naruszenia prawa strony pozwanej do obrony poprzez oparcie zaskarżonego wyroku m.in. na treści dokumentów z akt Prokuratury Rejonowej w Stalowej Woli, sygn. II Ds. 335/12,

w szczególności z tomu VIII, w zakresie dotyczącym opinii wydanej przez biegłego sądowego W. G. do przedmiotowej sprawy

z dnia 29 sierpnia 2014 r. wraz z załącznikiem w postaci stenogramu rozmowy (zalegającej w aktach sprawy na kartach 512 - 592), tj. stenogramu z podsłuchu u notariusza E. S. (1) z przebiegu spotkania, podczas którego podpisywano zakwestionowane akty notarialne, który to dokument, nie został udostępniony stronie pozwanej przed zamknięciem rozprawy;

11) naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. polegającego na braku odniesienia się przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do szeregu istotnych okoliczności sprawy, które zostały wskazane w uzasadnieniu apelacji, co uniemożliwia prawidłową kontrolę instancyjną zapadłego wyroku.

II. naruszenia przepisów prawa materialnego, w tym: 12) naruszenia art. 2 kodeksu spółek handlowych w związku z art. 84 k.c. i art. 86 § 1 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, polegające na uznaniu, że w sprawie w zakresie czynności przystąpienia do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przez nowego współnika, objęcia udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym tej spółki oraz zobowiązania do pokrycia objętych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym spółki aportem w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa, a także w zakresie umowy przeniesienia własności nieruchomości, użytkowania wieczystego oraz własności budynków na rzecz Spółki tytułem aportu, mają zastosowanie wprost przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące wad oświadczenia woli, podczas gdy w myśl art. 2 k.s.h., przepisów art. 84 k.c. i art. 86 § 1 k.c. do wyżej opisanych czynności związanych z funkcjonowaniem spółek kapitałowych, nie stosuje się; 13) naruszenia art. 189 k.p.c. przez jego niezastosowanie i w konsekwencji nie stwierdzenie przez Sąd I instancji, że powództwo o ustalenie wniesione przez powoda powinno ulec oddaleniu z uwagi na brak interesu prawnego powoda do wytoczenia powództwa o ustalenie, a w konsekwencji również nierozpoznanie istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c.; 14) naruszenia art. 88 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie

i bezkrytyczne uznanie przez Sąd I instancji, że oświadczenie

o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli zostało przez powoda złożone w ustawowym terminie wynikającym z tego przepisu, podczas gdy: |

a) oświadczenia powoda z dnia 30 listopada 2013 r., doręczone pozwanej spółce w dniu 3 grudnia 2012 r., zostało złożone

z przekroczeniem zawitego rocznego terminu wynikającego z art. 88 k.c. b) ostateczna treść oświadczenia powoda o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli wynika nie tylko z pisemnego oświadczenia powoda z dnia 30 listopada 2013 r. doręczonego pozwanej spółce 3 grudnia 2012 r., ale także z oświadczenia złożonego przez pełnomocników powoda w piśmie procesowym oraz na rozprawie

10 grudnia 2014 r., podczas gdy oświadczenie pełnomocników zostało złożone z przekroczeniem zawitego terminu z art. 88 k.c., a nadto przez osoby nieuprawnione, gdyż legitymujące się tylko pełnomocnictwem procesowym, które nie upoważnia do składania w imieniu mocodawcy oświadczeń materialnoprawnych, co oznacza, iż przedmiotem badania Sądu powinna być tylko i wyłącznie treść pisemnego oświadczenia z daty 30 listopada 2013 r.; 15) naruszenia art. 84 k.c. i art. 86 k.c. w zw. z art. 355 § 2 k.c. i art. 519 § 1 i § 2 pkt. 2 k.c. i art. 156 k.c. poprzez ich błędne zastosowanie i uznanie, że powód został wprowadzony w błąd przy zawieraniu notarialnej umowy o przystąpieniu do spółki z o.o. (...) i objęciu jej udziałów, podczas gdy brak było podstaw do uznania, że podpisując zakwestionowane akty notarialne był w błędzie co do prawa oraz,

że powód został w ten błąd podstępnie wprowadzony,

a w rzeczywistości będąc przedsiębiorcą, a więc podmiotem profesjonalnym, winien był dokładnie przeanalizować treść podpisywanej przez siebie umowy, a w szczególności sprawdzić treść przepisów prawa regulujących kwestie zbycia przedsiębiorstwa,

w konsekwencji czego powód nie może powoływać się na wprowadzenie w błąd przez drugą stronę, który to błąd miałby odnosić się jedynie do nieznamości przez powoda treści przepisów bezwzględnie obowiązującego prawa, zwłaszcza iż umowa wyraźnie rozróżniała instytucje: przejęcia długu oraz przystąpienia do długu.

W oparciu o przedstawione zarzuty, pozwany (...) sp. z o.o.

w likwidacji w S. domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa w całości oraz wniósł o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych za wszystkie instancje względnie uchylenie w całości wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

W odpowiedzi powód W. W. (1) wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

**Po rozpoznaniu sprawy na skutek apelacji wniesionej przez stronę pozwaną Sąd Apelacyjny w sprawie o sygn. akt I ACa 237/15 zmienił zaskarżony wyrok**, w ten sposób, że oddalił powództwo, uznając, że poza twierdzeniami powoda nie było podstaw do przyjęcia, iż przy podpisywaniu aktu notarialnego zgłaszał on zastrzeżenia i prosił o umieszczeniu wzmianki co do przejęcia wszystkich jego zobowiązań, nie ma również dowodu na uzyskanie przez powoda zapewnienia odnośnie zbędności takiego zastrzeżenia wobec treści art. 55 k.c., ja również nie było uzasadnione ustalenie, że zobowiązania powoda wobec Nadsańskiego Banku Spółdzielczego miałyby przejść nowa spółka. Jako niemające znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy Sąd Apelacyjny uznał dowiedzenie w toku rozpoznawania sprawy na skutek wniesionej apelacji, że sp. S. istniała już od kwietnia 2012 r., a nie była założona dopiero wraz z czynnościami notarialnymi powoda w listopadzie 2012 r.

Oceniając przepisy prawa materialnego Sąd ten wyraził pogląd,

że do czynności prawnych w zakresie spółek handlowych nie stosuje się przepisów o wadach oświadczenia z kodeksu cywilnego i w świetle art. 2 k.s.h. Przepisy k.s.h. stanowią *leges speciales* wobec art. 84 i 86 k.c. Dopuszczalność ich zastosowania jest także sprzeczna z art. 189 § 2 k.s.h. i dalszymi *leges speciales*. W końcowej części uzasadnienia Sąd powołał się na brak dowiedzenia przez powoda interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c., żeby mógł dochodzić wniesionym pozwem roszczenia, gdyż nie ma po jego stronie stanu niepewności lub zagrożenia sfery prawnej.

**Wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 22 października 2015 r. zaskarżył w całości skargą kasacyjną do Sądu Najwyższego** powód W. W. (1), zarzucając Sądowi Apelacyjnemu naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

- art. 189 k.p.c. przez błędną wykładnię i niezastosowanie na skutek przyjęcia braku interesu prawnego w stwierdzeniu nieważności oświadczeń woli z powodu błędu oraz,

- art. 2 k.s.h. w związku z art. 84 i art. 86 § 1 k.c. przez błędną wykładnię i niezastosowanie, polegające na stwierdzeniu, że w niniejszej sprawie

w zakresie czynności przystąpienia do spółki z o.o. przez nowego współnika, objęcia przez niego udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym tej spółki oraz zobowiązania do pokrycia tych udziałów aportem w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa, a także umowy przeniesienia własności nieruchomości, użytkowania wieczystego oraz własności budynków na rzecz spółki z tytułu aportu, nie mają zastosowania przepisy kodeksu cywilnego dotyczące wad oświadczenia woli.

**Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 2 lutego 2017 r. , wydanym w sprawie o sygn. akt I CSK 92/16 uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.**

W uzasadnieniu wyroku Sąd Najwyższy wskazał,

iż za nieuzasadniony należy uznać pogląd, że skoro oświadczenia powoda dotyczyły stosunków prawnych ze spółką handlową to nie mają do nich zastosowania przepisy kodeksu cywilnego o wadach oświadczenia woli.

Podał iż wprawdzie w doktrynie można spotkać stanowisko

o niestosowaniu przepisów kodeksu cywilnego o wadach oświadczenia woli do oświadczeń woli składanych spółkom handlowym lub związanych z tworzeniem tych spółek, ze względu na przepisy szczególne zawarte w kodeksie spółek handlowych, to jednak znaczna część doktryny zajmuje odmienne stanowisko i jest ono również konsekwentnie prezentowane oraz utrwalone w orzecznictwie. Sąd Najwyższy wskazał także, iż w doktrynie i orzecznictwie stopniowo jest wyjaśniane rozumienie art. 2 k.s.h. jako przepisu odsyłającego do unormowania kodeksu cywilnego, czego podstawą jest dzisiejsze widzenia prawa spółek handlowych, jako części prawa cywilnego

w dziedzinie podmiotów prawa, występujących w obrocie prywatnoprawnym. Rozbieżność doktrynalna, co do charakteru prawnego podstępu nie ma wpływu ani na ogólne zastosowanie przepisów o podstępie, ani na ich zastosowanie

w odniesieniu do spółek handlowych regulowanych przepisami k.s.h.,

w tym w niniejszej sprawie. Sąd Najwyższy wyraził ocenę, iż jeżeli ogólnie wyłączy się zastosowanie przepisów o wadach oświadczenia woli do stosunków spółki handlowej, zaczynając od błędu i podstępu,

a więc wad powodujących względną nieważność czynności prawnej,

to jak postąpić w wypadku wad, jakimi są brak świadomości lub swobody powzięcia decyzji i wyrażenia woli oraz pozorność oświadczenia woli. W ich przypadku ma się do czynienia

z nieważnością bezwzględną i skutek ten powstaje ex lege, jest więc niezależny od stanowiska stron czynności prawnej.

Tymczasem konsekwencje w wypadku oświadczenia wspólnika przystępującego do spółki albo obejmującego udziały w podwyższonym kapitale zakładowym oraz wniesienie wkładów na pokrycie tych udziałów,

w tym notarialne przeniesienie własności nieruchomości są takie same, jak w wypadku błędu i podstępu.

Sąd Najwyższy zwrócił uwagę również na interes osoby, która przystępuje do spółki i pokrywa obejmowane w niej udziały wnoszonymi wkładami. Zdaniem Sądu nie można twierdzić,

że osoba, która przystępuje do spółki, podejmuje przez dokonanie odpowiednich czynności ryzyko gospodarcze i powinna ponieść niekorzystne tego skutki dla siebie nawet wtedy, gdy zachowanie pozostałych wspólników okaże się rażąco nieuczciwe, podstępnie wprowadzające w błąd nowego wspólnika lub wspólnika obejmującego nowe udziały w podwyższonym kapitale zakładowym spółki. Stosunek spółki ze swojej istoty jest oparty na regułach wzajemnej lojalności i uczciwości wspólników, którzy stosownie do art. 3 k.s.h. zobowiązują się do współdziałania w dążeniu do osiągnięcia wspólnego celu, dla którego uczestniczą w spółce. Jeżeli niektórzy

ze wspólników sprzeniewierzają się temu i podstępnie wprowadzając

w błąd kolejnego wspólnika, który działając w zaufaniu do pozostałych wspólników powierza spółce swój majątek,

to nie zasługują na ochronę ani oni, ani spółka, w której uczestniczą. Nieuczciwości tej nie można przeciwstawić praw innych osób, w tym potencjalnych wierzycieli, traktując ich lepiej niż wspólnika będącego realną ofiarą tej nieuczciwości.

Zdaniem Sądu potrzeba ochrony przed nieuczciwym zachowaniem uczestnika obrotu gospodarczego, jakim jest wspólnik (wspólnicy) spółki handlowej przemawia za zastosowaniem wobec niego przez osobę dotkniętą tą nieuczciwością wszelkich środków, jakie przewiduje prawo. Sąd Najwyższy stanowczo stwierdził, iż nie można więc tej osobie odbierać najprostszej możliwości uwolnienia się od skutków złożonego oświadczenia woli, jakim jest na podstawie przepisów kodeksu cywilnego uchylenie się od tych skutków przez złożenie odpowiedniego oświadczenia, ze względu na działanie pod wpływem błędu lub zwłaszcza podstępu (art. 88 §1 w związku z art. 84 i 86 k.c. oraz art. 2 k.s.h.).

***Rozpoznając sprawę ponownie Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:***

W ocenie Sądu Apelacyjnego, dokonanej w toku ponownego rozpoznania sprawy, ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd

I instancji wbrew zarzutom apelującego są zgodne z art. 233 § 1 k.p.c. poza opisanymi poniżej usterkami, które jednak nie wpływają na odstąpienie od oceny istnienia wadliwości czynności prawnych zdziałanych przez powoda.

Powołany przepis wyraża zasadę swobodnej oceny dowodów

i stanowi o ocenie wiarygodności i mocy dowodów wg. uznania sądu, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, przy czym granice swobodnej oceny dowodów wyznaczone są przez kryteria logiczne, ustawowe i ideologiczne (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2004 r., II UK 236/03 - L.), a przedstawienie zarzutu naruszenia zasad swobodnej oceny dowodów nie może ograniczać się do wskazania przez stronę alternatywnego stanu faktycznego, ustalonego na podstawie własnej oceny dowodów lub też opierającego się tylko na jej twierdzeniach (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2004 r., II CK 393/03 i z dnia 18 czerwca 2004 r., II CK 369/03 oraz z dnia 15 kwietnia 2004 r., IV CK 274/03 - L.).

Rzeczą apelującego było wyczerpujące wskazanie, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne im je przyznając (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2001 r., IV CKN 970/00 - L.).

Wymogom tym apelujący w pełni nie sprostął. Lektura zarzutów pozwanego sformułowanych w apelacji potwierdza, że choć apelujący odwołuje się do art. 233 k.p.c. i zasady swobodnej oceny dowodów, to w znacznej części swych zarzutów nie wskazuje na opisane wyżej kryteria bądź jego argumentacja w omawianych kwestiach jest nieprzekonywująca.

Z tych względów Sąd Apelacyjny przyjął za własne ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy, dzieląc ocenę dowodów dokonaną przez ten Sąd, także w zakresie dotyczącym ustalenia wadliwości zaskarżonych czynności prawnych, zdziałanych pod wpływem podstępny, skutkujących ich nieważnością, z uwzględnieniem opisanych poniżej uzupełnień.

I. Zgodzić należy się z apelującym, że z zeznań świadków oraz aktów notarialnych z dnia 15 listopada 2012 r. (Rep A Nr 3367 i Nr (...)) nie wynika wprost i jednoznacznie, aby przy podpisywaniu aktu notarialnego powód zgłaszał zastrzeżenia tej treści, że prosi

o umieszczenie wzmianki co do przejęcia wszystkich jego zobowiązań oraz nie ma również jednoznacznego zapisu w protokole notarialnym,

że uzyskał zapewnienie odnośnie zbędności takiego zastrzeżenia wobec treści art. 55<sup>4</sup> k.c.

Nie zmienia to jednak oceny dowodów, w jej całości, a nie tylko w konsekwencji wybiórczego zacytowania poszczególnych części wypowiedzi świadków czy stron, że przebieg negocjacji prowadzonych także w obecności notariusza oraz przebieg protokołowanego notarialnie Zgromadzenie wspólników jak i brzmienie zapisów umowy o przeniesieniu prawa własności nieruchomości użytkownika wieczystego działki oraz własności budynków tytułem aportu (obie czynności z dnia 15 listopada 2012 r.) w zestawieniu ze wszystkimi przeprowadzonymi w sprawie dowodami osobowymi, w tym

w szczególności zeznaniami powoda, potwierdzają, że u powoda poprzez czynności pozwanego powstało przekonanie, że spółka (...) przejmie wszystkie jego zobowiązania, wobec wniesienia aportu

w postaci przedsiębiorstwa pod nazwą Zakład Produkcyjno – Usługowy (...) – W. W. (2) z siedzibą w S..

Wbrew zarzutom apelującego, wersji prezentowanej przez stronę pozwaną nie można potwierdzić zeznaniami świadków E. S. (1) – notariusza sporządzającego opisane powyżej akty notarialne i M. D. (1) – pracownika tej kancelarii. Wręcz przeczą one faktom powoływanym przez pozwanego, korespondując (w części) z zeznaniami powoda. Spośród dowodów osobowych, za oceną przyjętą przez Sąd Okręgowy przemawiają także przekonujące zeznania świadków R. W. (2), J. M., M. C., A. U., J. S., M. W., R. K., również spójne z zeznaniami powoda.

Z zeznań notariusza E. S. (1) i M. D. (1) – pracownika kancelarii notarialnej wywieść można, że strony negocjowały wniesienie aportu przedsiębiorstwa, obejmującego pasywa i aktywa zorganizowanego przedsiębiorstwa, w tym długów powoda, także

w czasie spotkań u notariusza. Notariusz nie dokonywała pouczeń o przepisach prawa cywilnego, a w każdym razie nie można uznać aby „czytanie przepisów i komentarzy” spełniało wymóg dokonania pouczeń o treści przepisów związanych ze sporządzanymi aktami notarialnymi, szczególnie w materii, której oczekiwał powód (pouczenia czy i jakie zapisy winny znaleźć się w akcie notarialnym aby odzwierciedlały jego wolę przejęcia przez spółkę (...) zobowiązań, które obciążają go w związku z prowadzeniem przedsiębiorstwa, objętego aportem). Zeznania te potwierdzają, że akty notarialne zostały sporządzone przy wiedzy notariusza, że nie sporządzono protokołu przejęcia rzeczy ruchomych wchodzących w skład przedsiębiorstwa. Ze zeznań tych świadków wynika również, że sporne były między stronami tych czynności notarialnych kwestie zobowiązań powoda wobec podmiotów i osób trzecich, w tym powód zdecydowanie wyrażał wolę aby doszło do przejęcia wszystkich jego długów, a przedstawiciele pozwanego, oraz kontrahent powoda, że na to się nie zgadzają, w tym, że w przypadku gdyby wszelkie zobowiązania przeszły na spółkę (...), to oni takiej umowy nie podpiszą, ale jednocześnie potwierdzają także, że przedstawiciele pozwanego nie spierali się o zobowiązania powoda wobec spółki (...), w której J. B. miał 95 % udziałów, a prokurentem był Z. J.. Przypomnieć należy, że długi powoda wobec spółki (...) wynosiły wówczas 954 030,71 zł i odnotowano to w oświadczeniu zawartym w § 1.

Omawiane dowody potwierdzają również, że powód nie korzystał w okresie podejmowania przez siebie decyzji, związanych ze sporządzanymi aktami notarialnymi z pomocy profesjonalnego prawnika w sposób umożliwiający rzetelną i wyczerpującą pomoc prawną, czego dowodzi relacja notariusza z rozmowy z prawnikiem, z którym spotkał się powód, który wyjaśnił, że nie może stawić się do kancelarii notarialnej, gdyż nie jest pełnomocnikiem powoda, a jego rozmowa z powodem nie miała charakteru obsługi prawnej.

Uwzględniając powyższe uwagi, stwierdzić należy, że z treści zeznań notariusza i pracownicy kancelarii, która przygotowywała projekty aktów notarialnych i nanosiła na nie wynegocjowane zapisy, nie wynika jednoznacznie, wbrew zarzutom apelującego, jakiej treści oświadczenia woli strony złożyły w odniesieniu do długów obciążających powoda, w szczególności brak takiej jednoznaczności w kwestii przejęcia ich przez spółkę (...) i zakresu tego przejęcia.

W powiązaniu jednak zapisów zawartych w obu aktach notarialnych oraz zeznań powoda i świadków R. W. (2), J. M., M. C., A. U., a także treści listu intencyjnego pozwanej spółki z dnia 24 października 2012 r. (k- 118), skierowanego do banku, a w końcu późniejszych czynności pozwanej w postaci spłaty części zadłużenia powoda (w dniu 20 grudnia 2012 r. w postaci spłaty części kredytu tj. kwoty 10 213,58 zł), bez regresowania tych świadczeń wobec powoda oraz w świetle korespondencji pozwanej skierowanej do (...) Izby Gospodarczej, a końcowo faktu złożenia przez spółkę (...) oświadczenia woli w pismach z dnia 25 i 26 marca 2013 r. wobec Nadsańskiego Banku Spółdzielczego o wyrażeniu zgody na przystąpienie do długu w postaci kredytu hipotecznego i obrotowego zaciągniętego przez powoda prowadzącego przedsiębiorstwo objęte aportem i dalszymi płatnościami spółki na rzecz wierzycieli powoda (na rzecz (...), A. J. M., (...) sp. z o.o.) – trafne było ustalenie Sądu Okręgowego, że powód uzyskał zapewnienie i nabrał przekonania, że wniesienie aportu w postaci przedsiębiorstwa następuje wraz z przejęciem przez spółkę (...) długów powoda związanych z prowadzonym przedsiębiorstwem.

Powyższe rozważania pozwalają na ocenę, że chybiony jest zarzut apelującego jakoby wyłącznie treść aktów notarialnych odzwierciedlała wolę obu stron, w tym w szczególności wolę powoda i jego zgodę na to, że spółka (...) przejmie tylko zobowiązania należne spółce (...). Takiego oświadczenia (o takiej precyzyjnie sformułowanej treści) także brak w zaskarżonym akcie notarialnym.

Zważyć w tej kwestii należy, że z zeznań notariusza wynika zdecydowanie - co zresztą podnosi apelujący cytując w uzasadnieniu apelacji te fragmenty zeznań świadka (k- 684) - że przedstawiciele pozwanej spółki stwierdzali i oświadczaali, i to w czasie spisania aktu notarialnego, że spółka (...) „może przejąć tylko zobowiązania wobec W. – S., natomiast wszystkie inne no niekoniecznie”, co wobec braku zapisów tej treści oświadczeń w protokole notarialnym

czyni wątpliwym, aby akt notarialny obejmował wszystkie składane przez strony oświadczenia, w tym również te, które przedstawiał powód

w swych zeznaniach, a które zaowocowały jego przekonaniem o przejęcie wszystkich jego długów przez spółkę (...). Takie nie wyczerpujące odnotowanie w akcie notarialnym wszystkich oświadczeń stron wynika również z zeznań świadka J. B., który w swych zeznaniach (również przywoływanych i cytowanych w apelacji – k- 685) wskazuje na elementy oświadczeń, które nie zostały przytoczone w treści aktu notarialnego, a mianowicie co do „przystąpienia do solidarnej odpowiedzialności za zobowiązania przedsiębiorstwa, ale tylko tych, które nie są zobowiązaniami publicznoprawnymi”, czego jednak nie odnotowano w protokole aktu notarialnego.

Ostatecznie w treści aktu notarialnego zawarto oświadczenie powoda, (k- 44), że „ Podczas przeprowadzonej z Prezesem Nadszańskiego Banku Spółdzielczego Oddział w S. rozmowy otrzymał zapewnienie tego Banku jako swego wierzyciela, że bank ten wyrazi zgodę na przystąpienie spółki (...) spółki z o.o. do zaciągniętego przez niego kredytu hipotecznego, a po uzyskaniu pozytywnej decyzji kredytowej Nadszańskiego Banku Spółdzielczego Oddziału w S. spółka (...) Sp. z o.o. przejmie kredyt obrotowy zaciągnięty przez niego w kwocie 200 000 zł (dwieście tysięcy) złotych”. Jak trafnie zauważa Sąd Okręgowy argumentując na stronie 29 uzasadnienia, czynność powoda w zakresie uzyskania takiego zapewnienia od banku wskazuje na zamiar uzyskania przejęcia długu wobec banku przez spółkę (...). Z zapisu tego wynika odróżnienie i rozumienie skutków przystąpienia do długu i jego przejęcia przez spółkę. Jeśli zatem w odpowiedzi na powyższe oświadczenie (dotyczące przyszłego przejęcia długu przez spółkę) drugi ze współników nie złożył oświadczenia sprzeciwiającego się przyszłemu przejęciu zobowiązania z tytułu kredytu obrotowego, to utwierdził powoda w przekonaniu, że ma prawo oczekiwać takiego przejęcia. Zasadnie dla przyjęcia takiej oceny, Sąd I instancji odwołał się do zeznań świadka J. S..

Zauważyć należy, że jednocześnie w § 1 na stronie 4 i 5 aktu notarialnego Rep. A Nr (...) opisano wnoszony aport, jako obejmujący zorganizowaną część przedsiębiorstwa w rozumieniu art.

55<sup>1</sup> k.c., na którą składają się opisane szczegółowo aktywa, obciążone pasywami w postaci „zobowiązania wobec (...) Sp. z o.o.

z siedzibą w S. w kwocie 954 030,71 zł. Poprzestano na wymienieniu tylko tego obciążenia związanego z prowadzeniem przedsiębiorstwa, pomijając inne, które w późniejszym okresie, jak się wydaje, nie były kwestionowane przez pozwaną jako podlegające odpowiedzialności nabywcy przedsiębiorstwa z mocy art. 55<sup>4</sup> k.c.

W końcu kolejny zapis zawarty w akcie notarialnym z § 2 ze strony 6 przywoływanego aktu notarialnego zawiera oświadczenie powoda o „zobowiązaniu do pokrycia nowopowstałych udziałów aportem w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa w rozumieniu art.

55<sup>1</sup> k.c.”, nie poddając w jakąkolwiek wątpliwość zakresu wiedzy nabywcy przedsiębiorstwa o istniejących zobowiązaniach powoda czy ograniczeniu tej wiedzy tylko do niektórych zobowiązań.

Zacytowane powyżej zapisy ze strony 3 i 5 oraz 6 aktu notarialnego (k- 44 i następne), nie są zatem jednoznaczne i wyczerpująco nie odnoszą się do omawianej materii przystąpienia do długu powoda przez pozwaną spółkę, jako nabywcy przedsiębiorstwa

w rozumieniu art. 55<sup>4</sup> k.c. oraz nie zawierają sprzeciwu lub oświadczeń kwestionujących oczekiwane przez powoda przejęcie długu kredytowego przez pozwaną spółkę na warunkach z art. 519 § 1 k.c. U. one jednak, że swoim oczekiwaniem na przejęcie powód obejmował także dalsze swe zobowiązania, nawet jeśli nie odnotowano ich wszystkich przy oświadczeniu powoda na stronie 3 aktu notarialnego Rep. A Nr (...).

Podkreślenia wymaga, że ustaleniom powyższym, przed i przy sporządzaniu powyższych aktów notarialnych, towarzyszyły zapewnienia przedstawicieli współnika pozwanej o powołaniu powoda na prezesa spółki S. ze znaczącym wynagrodzeniem oraz, że spółka ta będzie się prężnie rozwijać, a nawet, że otrzyma dofinansowanie,



a ponadto wobec faktu powołania powoda na prezesa spółki miał on prawo oczekiwać, że będzie miał wpływ na jej prowadzenie, w tym na sfinalizowanie swych oczekiwań i uzyskanych obietnic, że pozwana przejmie jego długi związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa, a nie tylko przystąpi do nich.

Przekonywujące są w szczególności zeznania powoda w części, w której wyjaśnia, że powodem uzgodnień, które nie znalazły się wprost w treści aktu notarialnego (o przejęciu wszystkich długów związanych z przedsiębiorstwem), była chęć uniknięcia spłaty całości jego zadłużenia, a nie tylko części długów tj. tych należnych spółce (...), gdyż miał on świadomość, że korzystniejsze w takiej sytuacji byłoby ogłoszenie upadłości, co pozwoliłoby na spłatę zadłużeń i pozostawienie sobie jeszcze majątku pozwalającego na „rozkrećenie jakiegoś nowego interesu” (zeznania powoda w czasie 04:18 z rozprawy z dnia 10 grudnia 2014 r.) Obok wskazanych już wyżej i omówionych w uzasadnieniu Sądu Okręgowego dowodów, także zeznania powoda w tej części potwierdzają, iż działał on w warunkach podstępny. Wykluczają one sugerowane w zarzutach apelacyjnych działania powoda wyłącznie w celu restrukturyzacji swojego zadłużenia wobec spółki (...).

Poza tym, jeśli chodzi o zarzut apelacyjny, że głównym celem powoda przystąpienia do spółki (...) była restrukturyzacja zadłużenia, wobec największego wierzyciela (...), należy zauważyć, że jest to w istocie stanowisko po części spójne z argumentacją powoda, powołującego się przeciw na to, że oczekiwał przejęcia swoich długów wynikających z prowadzonego przedsiębiorstwa przez pozwaną spółkę. Można więc przyjąć, że zmierzał do dokonania restrukturyzacji swego zadłużenia poprzez zwolnienie się z tych długów, które były związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa, a więc dokonanie zmian w zakresie swojego zadłużenia. Nie był to jednak wyłączny cel, którym kierował się powód, na co zwrócił uwagę Sąd Okręgowy, wskazując na oczekiwanie i przekonanie powoda, w wyniku zapewnień drugiego wspólnika pozwanej (poprzez jego wspólnika i prokurenta), że spółka będzie się rozwijać, przynosić dochody, a on będzie jej prezesem. Tak się jednak nie stało, co szczegółowo ustala Sąd Okręgowy opisując kolejne czynności, które doprowadziły do wyprowadzenia majątku z pozwanej spółki, jej narastającego zadłużenia – co nie jest kwestionowane w apelacji.

Świadomość powoda, co do konieczności uzyskania zgody swych wierzycieli, zgodnie z art. 519 k.c., której to świadomości po części dał wyraz poprzez wypowiedź zawartą na stronie 3 aktu notarialnego Nr (...), nie wyklucza, wbrew zarzutom apelującego, błędnego przekonania powoda, że do takiej cesji jego długów dochodzi w dniu 15 listopada 2012 r. Przypomnieć należy, że Sąd Okręgowy trafnie argumentował w uzasadnieniu swego orzeczenia (strona 28 i 29), że skuteczność umowy, o treści której był zapewniany powód, zależy od zgody wierzyciela i do uzyskania takiej zgody czynność przejęcia długów pozostaje w zawieszeniu. Istotne jest to, co pomija apelujący, że rozważania te są czynione na gruncie stanu faktycznego, w którym do czynności z art. 519 k.c. nie dochodzi i właśnie nie dotrzymanie względem powoda takiej obietnicy umowy jest podstępnym działaniem w celu wywołania błędu co do treści czynności prawnej.

Sąd Okręgowy, w ramach swobodnej oceny dowodów, był władny uznać zeznania świadka J. B. za niewiarygodne. Rację ma jednak apelujący, że nie z powodu jego skazania i karalności.

Z uwagi jednak na uprawnienia Sądu II instancji do oceny w postępowaniu apelacyjnym materiału dowodowego zebranego w postępowaniu przed Sądem Okręgowym, Sąd Apelacyjny w odniesieniu do zeznań tego świadka miał na uwadze, że jego zeznania pozostają w sprzeczności z odmiennymi ale bardziej przekonującymi zeznaniami powoda, a także pozostają w korelacji z zeznaniami świadków R. W. (2), J. M., M. C., A. U., J. S., M. W., R. K..

Dopuszczalne było w świetle reguł wynikających z art. 233 k.p.c. przyjęcie niewiarygodności tego dowodu (zeznań świadka J. B.) także z uwagi na sprzeczności z zeznaniami, jakie świadek ten, złożył w toku postępowania przygotowawczego w dniu 8 października 2013 r. Nie ma jednak, w ocenie Sądu Apelacyjnego, potrzeby sięgania po ocenę dokumentów z postępowania przygotowawczego i do czynienia porównań, zważywszy, że już tylko odniesienie do bezpośrednio przeprowadzonego w sprawie obszernego materiału dowodowego (dowodów omówionych powyżej oraz

w uzasadnieniu Sądu Okręgowego) pozwala na uznanie dowodu

z przesłuchania tego świadka za niewiarygodne. Uznać należy, że są one przy tym tendencyjne, wobec dążenia do uniknięcia nieważności czynności, czyli rozstrzygnięcia niekorzystnego dla spółki, w której udziałowcem jest spółka (...), w której świadek ten miał udziały w wysokości 95 %.

Zbędne jest również odwoływanie się przy ocenie zeznań świadka E. S. (1) do treści stenogramu z nagrania dokonanego przez powoda bez zgody tego świadka, zważywszy na obszerne zeznania świadka, które omówiono powyżej. Nie ma również potrzeby czynić ustaleń co do treści rozmowy, przeprowadzonej przez powoda

z notariuszem już po sporządzeniu zaskarżonych aktów notarialnych na okoliczność istnienia podstępu (choć cenny jest ten dowód dla oceny zachowani terminu z art. 88 k.c., co zostanie omówione poniżej).

Podniesione zatem w apelacji zarzuty dotyczące uchybień proceduralnych związanych z przeprowadzaniem niektórych dowodów, należy uznać za niemające znaczenia dla wyniku postępowania dowodowego, wobec ich zbędności.

Bez znaczenia dla rozpoznania sprawy jest zawarty w ustaleniach Sądu Okręgowego błąd, co do daty utworzenia spółki z o.o. (...).

W istocie powstała ona w kwietniu 2012 r.

Dodać należy, że Sąd Apelacyjny dokonał uzupełniającej oceny dowodów zebranych przed Sądem Okręgowym, z pominięciem dowodów kwestionowanych w apelacji z uwagi na sposób ich przeprowadzenia (stenogram i protokół przesłuchania świadka

w postępowaniu przygotowawczym), a ponadto dokonał korygujących ustaleń, opisanych powyżej.

Uzupełnił także materiał dowodowy w postępowaniu apelacyjnym, dopuszczając dowody z dokumentów ze sprawy karnej toczącej się w Prokuraturze Okręgowej w Tarnobrzegu, uznając że nie wynika z nich, aby czynności objęte pozwem nie były dotknięte podstępem.

Niewątpliwie ciężar dowiedzenia okoliczności, które miały według powoda prowadzić do oceny czynności z dnia 15 listopada 2012 r. za zdziałane pod wpływem błędu czy podstępu - obciążał powoda, zgodnie z art. 6 k.c. oraz przy uwzględnieniu art. 232 k.p.c. Był on obowiązany wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodził skutki prawne. Wbrew zarzutom podniesionym w apelacji, powód zadaniu temu sprostał, co w pełni uprawniało Sądy obu instancji do uznania,

że wobec podstępnych zapewnień J. B., większościowego (...) spółki (...) i Z. J., będącego w owym czasie prezesem pozwanej spółki, a także działającego imieniem spółki (...), powód nabrał przekonania, że wszelkie jego długi związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa objętego aportem, zostaną przejęte przez pozwaną. W takich też błędnych założeniach

i świadomości złożył oświadczenia kwestionowane w pozwie.

W odniesieniu do dalszych zarzutów procesowych apelującego, należy wskazać, że w judykaturze utrwalony jest pogląd, że obraza art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. może stanowić usprawiedliwioną podstawę skargi kasacyjnej tylko wtedy, gdy uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie zawiera wszystkich koniecznych elementów, bądź zawiera tak kardynalne braki, które uniemożliwiają kontrolę kasacyjną (por. np. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1997 r., I CKN 312/97, z 19 lutego 2002 r., IV CKN 718/00, z dnia 18 marca 2003 r., IV CKN 11862/00, z dnia 20 lutego 2003 r., I CKN 65/01, z dnia 22 maja 2003 r., II CKN 121/01, niepublikowane i z dnia 10 listopada 1998

r., III CKN 792/98, OSNC 1999, nr 4, poz. 83). Lektura uzasadnienia wyroku Sądu I instancji wskazuje, że zawiera ono wszelkie wymagane prawem elementy umożliwiające kontrolę apelacyjną.

II. Dodać należy, że chybiony jest zarzut procesowy, podnoszony w toku postępowania odwoławczego, że Sąd Apelacyjny rozpoznający sprawę po jej uchyleniu przez Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi Sądu II instancji, które legły u podstaw wyroku z dnia 22 października 2015 r. Brak regulacji prawnych uzasadniających takie stanowisko powoda.

III. W kwestii wniosku o zawieszenie postępowania, stwierdzić należy, że wyniki postępowania przygotowawczego w sprawie pozostają bez znaczenia dla oceny faktycznej i prawnej wadliwości czynności prawnych z dnia 15 listopada 2012 r. - co uzasadniało odmowę zawieszenia postępowania. Należy mieć na uwadze, że postanowienie o przedstawieniu zarzutów z dnia 7 lutego 2017 r. w sprawie o sygn. PO V Ds.33/15/Sp dotyczyło m.in. przedstawienia zarzutów powodowi

o działaniu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej na szkodę spółki (...), która wg. treści zarzutu przyjęła, a następnie spłaciła zadłużenie powoda w kilku wymienionych w tym postanowieniu firmach, w tym w spółce (...) w wysokości 954 000 zł. Nawet gdyby w toczącym się postępowaniu karnym zapadł wyrok skazujący za przestępstwo polegające na opisanym wyżej działaniu, to nie miałyby miejsca związane na podstawie art. 11 k.p.c. w postępowaniu cywilnym, które dotyczy nieważności innych czynności prawnych z powodu podstępu. Tak wczesny etap w sprawie karnej nie pozwala zresztą na ustalenie wyłączenia podstępu, wiążące w postępowaniu cywilnym. Dodać należy że wszczęte zostały również śledztwa w sprawie o sygn.

2 Ds. 335/13 w sprawie wyrządzenia znacznej szkody majątkowej spółki (...) poprzez nadużycie uprawnień przez prokurentów i dyrektora zakładu w okresie od 15 listopada 2012 r. do maja 2013 r. (k- 20), które również nie wymagają zawieszenia postępowania cywilnego dotyczącego wadliwości czynności prawnych.

IV. Nie można również przypisać Sądowi Okręgowemu naruszenia prawa materialnego, a to art. 2 k.s.h. w związku z art. 84 i 86 k.c.

Jak wynika z wiążącego w niniejszej sprawie stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w wyroku z dnia 2 lutego 2017 r. szczególnie przytoczonego powyżej, przepisy kodeksu cywilnego o wadach oświadczenia woli w tym dotyczące podstępu mają zastosowanie także do stosunków prawnych ze spółką handlową i tak należy rozumieć odesłanie do kodeksu cywilnego zawarte w art. 2 k.s.h.

Sąd Okręgowy nie uchybił również, ale 189 k.p.c. wobec jednoznacznego i przekonującego odwołania się powoda do posiadania przez siebie interesu prawnego do wytoczenia powództwa ustalającego nieważność dokonanych wadliwie czynności prawnych. Jakkolwiek powód wprost nie oznaczył, że chodzi o interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. to w pozwie wyraźnie przywołał go, argumentując

że stracił w wyniku zaskarżonych czynności cały majątek oraz jedyne źródło utrzymania rodziny w wyniku czynności dokonanej pod wpływem błędu wywołanego przez osoby wchodzące w skład organów pozwanej lub jej wspólników. Dowiedzenie nieważności czynności prawnych dokonanych przez powoda z powodu wad oświadczenia woli, nie może nastąpić w inny sposób jak tylko poprzez powództwo o ustalenie stwierdzenia ich nieważności.

W żadnej mierze nie można przyjąć, aby miał miejsce po stronie powoda błąd co do pobudki wynikający z błędnego prognozowania korzyści majątkowych przy czym niespełnienie się jego oczekiwań co do określonego rozwoju wydarzeń. Nie był to również wyłącznie błąd co do prawa, rozumiany jako błędna ocena określonych przepisów prawnych czy ich interpretacja. Można natomiast przypisać powodowi błąd co do treści czynności prawnej związanej z okolicznością faktyczną

i okolicznością prawną. Poprzez zapewnienia kierowane do powoda, opisane szczegółowo i ustalone przez Sąd Okręgowy, doszło do wytworzenia u powoda mylnego wyobrażenia o rzeczywistym stanie sprawy i skłonienia go do dokonania czynności prawnych objętych pozwem. W istocie, więc powód został ograniczony w swobodzie decydowania o swym majątku, to jest o prowadzonym przez siebie przedsiębiorstwie.

Trafnie Sąd Okręgowy zwrócił uwagę na potrzebę uwzględnienia w wykładni przepisów o błędzie koncepcji ujmowania błędu jako mylnego wyobrażenia składającego oświadczenie woli o tym, wszystkim, o czym stanowi treść czynności prawnej, a nie tylko oświadczenie woli, który jest wprawdzie podstawowym, ale nie jedynym wyznacznikiem treści czynności prawnej (tak Z. R. w (...), t. 2 str. 399, por. także w uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 1967 r., III CZP 59/67, OSN 1967/7/117). Zasadnie również zwrócił uwagę, że szeroko przy tym należy rozumieć treść czynności prawnej,

o której mowa w art. 84 § 1 zd. pierwsze k.c., uwzględniając, że w skład „treści czynności prawnej” wchodzi również skutki czynności prawnej wyznaczone ustawą lub ustalonymi zwyczajami, a zatem za błąd będzie przyjmowane również mylne wyobrażenie o skutkach czynności prawnych. Wbrew zarzutom apelującego w konsekwencji takiego ujęcia błędu z art. 84 k.c. przynależy do niego również błąd co do prawa, odnoszącego się do treści czynności prawnej (por. Z R. w (...), tom 2 str. 400, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 1974 r., II CR 761/73, OSP 1975/11/238).

Zważyć jednak należy, że dominująca jest w judykaturze (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 1986 r. III CZP 36/86, OSN 1987/8/107, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2004 r. II CK 498/03 – L.) oraz w doktrynie (Z. R., B. L. – P., A. O.) koncepcja traktowania podstępu jako odrębnej wady oświadczenia woli, co zmusza do skoncentrowania się na wykładni art. 86 k.c. bez potrzeby sięgania po wykładnię art. 84 k.c.

Istotne jest zatem, dla oceny zasadności powództwa, ustalenie czy doszło do niezgodności woli powoda z treścią jego oświadczeń odnotowanych w zaskarżonych aktach notarialnych, w warunkach podstępu.

Podkreślić należy, że strona pozwana nie formułuje zarzutów na gruncie wykładni podstępu, jako oświadczenia woli, lecz koncentruje się na przesłankach błędu, w tym w szczególności, kwestionując dopuszczalność błędu co do prawa.

W rozważaniach swych Sąd Okręgowy odnosił się do przesłanek z art. 84 jak i przesłanek z art. 86, a to w konsekwencji wskazania tych podstaw prawnych przez powoda w pozwie, jednakże ostatecznie rozstrzygnięcie swe oparł na ustaleniu i ocenie, że powód pozostawał w kwalifikowanym błędzie wywołanym nagannym działaniem strony czynności (przedstawiciele, wspólników i członków organu spółki) względem powoda, nakierowanych na doprowadzenie do określonej czynności prawnej, obejmującej oświadczenie powoda o wniesieniu aportu i przystąpieniu do spółki oraz objęciu udziałów w tej spółce z pokryciem ich aportem obejmującym zorganizowane przedsiębiorstwo (vide strona 31-33 uzasadnienia). Ustalenia te i ocenę prawną, Sąd Apelacyjny w pełni podziela.

Końcowo odnosząc się do zarzutu braku profesjonalizmu, na który wskazuje skarżący w swej apelacji, a do której jest zobowiązany powód jako przedsiębiorca, należy stwierdzić, że dotyczy on sfery właściwej dla prowadzenia przedsiębiorstwa nie zaś dla obszaru znajomości przepisów prawnych nie związanych wprost z prowadzoną działalnością gospodarczą. Art. 355 § 2 k.c. stanowi o obowiązku szczególnej staranności w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej, jednakże z uwzględnieniem, że profesjonalizm przedsiębiorcy nie zakłada takiego gromadzenia doświadczeń i informacji, które mają zapobiegać podstępnym działaniom kontrahenta lub osób trzecich, nakierowanych na wprowadzenie przedsiębiorcy w błąd (por. uwagi w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2004 r., III CK 40/04 – L.).

Wskazany w art. 88 k.c. termin do uchylenia się od skutków złożonego oświadczenia woli, otwiera się z chwilą pozyskania przez powoda wiedzy o zaistniałej wadliwości czynności prawnych, a więc w istocie po uzyskaniu wiedzy przez powoda, że pozwana nie przejęła zobowiązań związanych z przedsiębiorstwem objętym aportem oraz odkryciu późniejszych czynności i skutków działania swojego przeciwnika procesowego (por. w Sądzie Najwyższym z dnia 9 lutego 2017 r., III CSK 60/16 – L.).

Przypomnieć należy, że według akceptowanych ustaleń Sądu

I instancji (k- 13 uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego), powód zauważył, że spółka nie przyjęła jego wszystkich zobowiązań zaciągniętych przed połączeniem w niedługim okresie po zawarciu aktów notarialnych z dnia 15 listopada 2012 r., a więc wówczas kiedy, jak wylicza to Sąd Okręgowy, miały miejsce następujące zachowania i czynności: cesja przysługującej pozwanej od spółki (...) wierzytelności na rzecz spółki (...) (20 grudnia 2012 r.), pominięcie powoda przy decyzji powołania dyrektora zakładu (2 miesiące po dniu 1 grudnia 2012 r.), zaprzestanie spłaty przez pozwaną kredytu hipotecznego (ostatnia wpłata 20 grudnia 2012 r.) oraz realizowanie tylko tych zamówień, jakie spółka miała wcześniej.

Podkreślić więc należy, że decydująca z punktu widzenia terminu do uchylenia się od skutków prawnych wadliwego oświadczenia woli jest data zaprzestania spłaty zobowiązań spółki z tytułu kredytu hipotecznego, po dokonaniu ostatniej wpłaty w dniu 20 grudnia 2012 r.

Dopiero wyniki finansowe za grudzień 2012 r. pozwalały na obiektywną ocenę rzeczywistych celów czynności z dnia 15 listopada 2012 r., a ostatecznie dopiero bowiem kolejna czynność w postaci pism pozwanej skierowanych do Nadsańskiego Banku Spółdzielczego w S., pozwalała powodowi zapoznać się ze stanowiskiem pozwanej, że dokonuje jedynie przystąpienia do powyższego długu bankowego (a nie jego przejęcia).

Odsunięcie powoda od prowadzenia spraw spółki i brak dostępu do dokumentów oraz podejmowanie wszystkich czynności przez prokurentów w osobach J. B. oraz Z. J. uniemożliwiły powodowi wcześniejsze wnikliwe przeanalizowanie dokonanej czynności i jej skutków.

Jak wynika z zeznań powoda ( 4:14:05 ) około połowy grudnia powziął przekonanie, że został wprowadzony w błąd i pierwsze kroki jakie podjął to wizyta u notariusza, aby uzyskać wyjaśnienia. Zeznania powoda w kwestii terminu o dowiedzeniu się o błędzie są zgodne z zeznaniami świadka E. S. i M. D., wskazującej na termin tej wizyty już po ujawnieniu aktów notarialnych w KRS. Wówczas to powód uzewnętrzniał swą wiedzę o swych przypuszczeniach o działaniu pod wpływem podstęp.

Z powyższych względów, pisemne oświadczenie powoda z dnia 30 listopada 2013 r., nawet jeśli zostało doręczone stronie przeciwnej w dniu 3 grudnia 2013 r. – zostało ono złożone z zachowaniem wskazanego wyżej rocznego terminu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanego jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego oraz poniesionych w postępowaniu przed Sądem Najwyższym rozstrzygnięto z uwzględnieniem art. 98 k.p.c. oraz § 6 pkt 7 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 461 z późn. zm.).

SSA Małgorzata Moskwa SSA Jan Dela del. SSO Edyta Pietraszewska